

WPISUJE UCZESTNIK

KOD

--	--	--

DATA URODZENIA

--	--	--	--	--	--	--

DZIEŃ MIESIĄC ROK

POLSKIE**TOWARZYSTWO****FILOZOFICZNE**

KF 2014/2015 AFZBAM

**INTERDYSCYPLINARNY
KONKURS
FILOZOFICZNY
DLA GIMNAZJALISTÓW**
W drodze ku mądrości
Etap szkolny

Instrukcja dla uczestnika:

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 8 stron.
Ewentualny brak zgłoś opiekunowi.
2. Na górze tej strony wpisz swój kod i datę urodzenia.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych są podane cztery odpowiedzi:
A, B, C, D.

A	B	C	D
---	---	---	---

Wybierz tylko jedną odpowiedź i zakreśl odpowiednią kratkę, np.

☒	B	C	D
-------------------------------------	---	---	---

6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu, ale jeżeli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź:

☒	B	C	☒
-------------------------------------	---	---	-------------------------------------

7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach.
Pomyłki przekreślaj.

Powodzenia!

**01 grudnia
2014 r.**

Czas pracy:**90 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 50**

Tekst nr 1

Platon z pasją odżegnywał się od związków swego nauczyciela, Sokratesa, z *ruchem sofistycznym*, ale jemu współcześni mogli nie dostrzegać istotnej różnicy między nimi, poza tą oczywistą, że Sokrates był ateńskim patriotą, sofisci zaś byli w większości wędrownymi cudzoziemcami. Sofisci najczęściej wędrowali w poszukiwaniu tych, którzy gotowi byli zapłacić za ich nauki; Sokrates nie ruszał się z Aten, a utrzymywał się z własnych środków albo dzięki pomocy przyjaciół. Wydaje się, że i oni, i on znajdowali upodobanie w podważaniu starodawnych pewników. [...]

Z historycznym Sokratesem najsilniej związała się paradoksalna opinia, że nikt nie czyni zła rozmyślnie: działać to czynić to, co uważa się za dobre czy przynajmniej lepsze od wszystkich innych znanych możliwości. Jeśli ktoś mimo to postępuje niewłaściwie, to musi to płynąć z ignorancji. [...]

Stephen R. L. Clark, *Filozofia antyczna*, [w:] *Oksfordzka ilustrowana historia filozofii*. Red. A. Kenny. Poznań 2001, s. 32-33.

Zadanie 1. (0-3)

Jak wiadomo, Sokrates niczego nie napisał. Skąd zatem znamy jego myśl? Wymień trzy źródła tej wiedzy.

.....

.....

.....

0	1	2	3
---	---	---	---

wypełnia sprawdzający

Zadanie 2. (0-2)

Czy zgadzasz się z twierdzeniem zawartym w pierwszym zdaniu tekstu nr 1, że Sokrates był sofistą? Jeśli się zgadzasz, podaj dwa argumenty przemawiające za tą tezą. Jeśli się nie zgadzasz, podaj dwa argumenty przeciw tej tezie. (Uwaga: nie mogą to być argumenty zaczerpnięte z tekstu nr 1).

.....

.....

.....

.....

wypełnia sprawdzający

0	1	2
---	---	---

Zadanie 3. (0-2)

Jaki starodawny pewnik dotyczący prawdy podważyli sofisci? Jak nazywa się ich koncepcję prawdy?

.....

.....

.....

wypełnia sprawdzający

0	1	2
---	---	---

Zadanie 4. (0-2)

A gdzie szukał prawdy Sokrates? Odpowiadając na pytanie, przytocz znaną sentencję przypisywaną Sokratesowi, będącą wskazówką dla poszukujących.

.....

.....

.....

.....

wypełnia sprawdzający

0	1	2
---	---	---

Zadanie 5. (0-1)

Jak nazywa się etyczną teorię Sokratesa, którą autor tekstu nr 1 określa jako paradoksalną?

.....

0	1
---	---

wypełnia sprawdzający

Zadanie 6. (0-3)

Ustosunkuj się do twierdzenie Sokratesa, że nikt nie czyni zła rozmyślnie. W swoich rozważaniach, odwołaj się do przykładu z życia - potwierdzającego bądź zaprzeczającego Sokratejską teorię etyczną.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

0	1	2	3
---	---	---	---

wypełnia sprawdzający

Zadanie 7. (0-1)

Podaj tytuł dialogu Platona, w którym przedstawił on proces Sokratesa.

.....

0	1
---	---

wypełnia sprawdzający

Zadanie 8. (0-2)

Jakie dwa zarzuty postawił ateński sąd Sokratesowi?

.....

.....

wypełnia sprawdzający

0	1	2
---	---	---

Tekst nr 2

Platon jest z pewnością filozofem, który zobowiązuje nas, abyśmy zderzali się z granicami naszej myśli. Jeśli pozostaje się na poziomie zwykłej myśli opartej na doświadczeniu, na poziomie rzeczy zmysłowych, nie można go zrozumieć.

Platon odwołuje się do zasadniczej wolności, która istocie ludzkiej pozwala wykroczyć poza samą siebie. Jest to nowa forma sokratejskiego spostrzeżenia *Wiem, że nic nie wiem*. U Platona spostrzeżenie to oznacza: *Wiem, że zapomniałem*. Muszę więc spróbować przypomnieć sobie te idee, bez których nie ma prawdziwego poznania.

Jeanne Hersch, *Wielcy myśliciele Zachodu. Dzieje filozoficznego zdziwienia*. Warszawa 2001, s. 28

Zadanie 9. (0-3)

Zinterpretuj spostrzeżenie: *Wiem, że nic nie wiem*. W swojej interpretacji nawiąż do Platońskiego dialogu, w którym Sokrates rozwija tę konstatację.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

0	1	2	3
---	---	---	---

wypełnia sprawdzający

Zadanie 10. (0-4)

Uzasadnij tezę autorki tekstu nr 2 przedstawiającą filozofię Platona jako realizację sentencji *Wiem, że zapomniałem*. W tym celu musisz przedstawić w skrócie zasadnicze zręby Platońskiej myśli.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

0	1	2	3	4
---	---	---	---	---

wypełnia sprawdzający

Zadanie 11. (0-1)

Muszę więc spróbować przypomnieć sobie te idee, bez których nie ma prawdziwego poznania. Do jakiego działu filozofii (do jakiej dyscypliny filozoficznej) odsyła nas ostatni wyraz w tym zdaniu?

.....

0	1
---	---

wypełnia sprawdzający

Zadanie 12. (0-2)

Jak rozumiesz twierdzenie autorki, w którym łączy ona zwykle myślenie z doświadczeniem? Jeśli pozostaje się na poziomie zwykłej myśli opartej na doświadczeniu... Czym zatem jest doświadczenie?

.....

.....

.....

wypełnia sprawdzający

0	1	2
---	---	---

Zadanie 13. (0-1)

A jak nazywa się kierunek w teorii poznania, który poznanie ludzkie wywodzi z doświadczenia?

.....

0	1
---	---

wypełnia sprawdzający

Zadanie 14. (0-1)

W sporze o źródła poznania kierunek, o którym mowa w zadaniu 13., przeciwstawia się...

.....

0	1
---	---

wypełnia sprawdzający

Zadanie 15. (0-2)

Czy Platon był zwolennikiem absolutyzmu etycznego? Swoją odpowiedź uzasadnij.

.....

.....

.....

.....

wypełnia sprawdzający

0	1	2
---	---	---

Tekst nr 3

Tak więc dzięki Arystotelesowi etyka została sprowadzona z chmur i zakotwiczona w faktach życia codziennego. [...] Nie ma po prostu jednej takiej rzeczy - *dobra*. Dla każdej klasy bytów istnieje inne dobro, dla każdego działania - inny cel. Co więcej, cel etyki jest praktyczny, nie naukowy; jeśli jej rola polega na tym, by ulepszyć ludzi i ich postępowanie, to - *ex hypothesi* [wg założenia] - jej obiekt badań nie jest czymś niezmiennym. W takim jednak przypadku cel filozofii - prawda lub wiedza - pozostaje nieosiągalny. Prawda i wiedza nie goszczą w świecie przypadkowości. Arystoteles wielokrotnie podkreśla, iż etyka nie jest tak naprawdę częścią filozofii. Jedyne, co może zaproponować, to pewne reguły praktyczne, które zostały sformułowane na drodze empirycznej, więc zapewne okażą się skuteczne. *Przedmiotem tych dociekań nie jest wiedza, jak w przypadku innych*

naszych rozpraw. Celem tej pracy nie jest wiedza o cnocie, lecz to, byśmy mogli stać się ludźmi cnotliwymi. Powyższe słowa wydają się tak dobrane, żeby Sokrates przewrócił się w grobie. A zatem nie wolno nam oczekiwać takiej samej ścisłości od konkluzji wywodów etycznych ani domagać się tu takiej samej precyzji w dowodzeniu jak w dziedzinach naukowych: jest bowiem cechą człowieka wykształconego żądać w każdej dziedzinie ścisłości w tej mierze, w jakiej na to pozwala natura przedmiotu; bo na jedno niemal wychodzi przyjmowanie od matematyka wywodów, które posiadają charakter prawdopodobieństwa, i żądanie ścisłych dowodów od mówcy przemawiającego na zgromadzeniu ludowym [Etyka Nikomachejska 1094b].

W. K. C. Guthrie, *Filozofowie greccy od Talesa do Arystotelesa*. Kraków 1996, s. 120-121.

Zadanie 16. (0-1)

Czym zajmuje się - zdaniem autora tekstu nr 3 - etyka Arystotelesa?

.....

.....

0	1
---	---

wypełnia sprawdzający

Zadanie 17. (0-2)

Dlaczego - wg autora tekstu nr 3 - cel filozofii - prawda lub wiedza - pozostaje nieosiągalny?

.....

.....

.....

wypełnia sprawdzający

0	1	2
---	---	---

Zadanie 18. (0-2)

Co to znaczy, że pewne reguły praktyczne zostały sformułowane na drodze empirycznej?

.....

.....

wypełnia sprawdzający

0	1	2
---	---	---

Zadanie 19. (0-2)

Dlaczego w reakcji na słowa Arystotelesa, przytoczone przez autora tekstu nr 3, Sokrates miałby się przewrócić w grobie?

.....

.....

wypełnia sprawdzający

0	1	2
---	---	---

Zadanie 20. (0-6)

Poniżej znajduje się zbiór twierdzeń charakteryzujących filozofię Platona, Arystotelesa oraz innych myślicieli. Postaw literę P, przy zdaniach odnoszących się do myśli Platona, literę A - Arystotelesa, a literę I - innych filozofów starożytnych.

- A. Był pierwszym myślicielem starożytnym, który w swoich badaniach opierał się na materiale doświadczalnym. []
- B. W swojej koncepcji odrzucał zarówno twierdzenie, że substancją są idee, jak i tezę, że substancją jest materia, twierdząc, że każda substancja jest zawsze bytem złożonym z dwóch związanych ze sobą zasad: materii i formy. []
- C. Kładzie on nacisk na przeciwieństwa zjawisk i stwierdza, że wszystko, co istnieje, istnieje jedynie jako wynik sprzeczności. []
- D. Zachował przekonanie, że prawdziwa wiedza dotyczy tylko tego, co ogólne i wyraża się w pojęciach ogólnych. []
- E. Według jego teorii dusza, przypominając sobie prawdę, wyzwala się z więzów ciała i powraca do świata idei. []
- F. Wg niego byt jest tym, co jest, i jest przy tym samowystarczalne, przykładem takiego doskonałego bytu jest kula. []
- G. Postanowił wykazać, że wprawdzie ruch i zmiana panują w naszym doświadczaniu rzeczywistości, ale nie potrafimy tego myślowo dowieść. []
- H. Twierdził, że na poziomie rzeczy zmysłowych możemy posiadać jedynie mniej lub bardziej prawdopodobne opinie, ponieważ rzeczywistość empiryczna jako taka należy do dziedziny przybliżeń. []
- I. Uważał, że źródłem wszelkiej wartości jest idea najwyższego Dobra. []
- J. Przywiązywał wielką wagę do oczyszczenia duszy, które, wg niego, następowało przede wszystkim wskutek oddziaływania poezji. []
- K. Człowiek to istota, która powinna zachowywać właściwą miarę. Jego cnota nie powinna dążyć do absolutu, ale do umiaru. []
- L. Podstawowe pytanie, które zostało przez niego postawione, brzmiało: w jaki sposób należy żyć, aby żyć zgodnie z dobrem. []

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

wypełnia sprawdzający

Zadanie 21. (0-2)

A jaki jest cel filozofii (filozofowania) wg Ciebie? Swoją odpowiedź uzasadnij, odwołując się do myśli dowolnego filozofa.

.....

.....

.....

wypełnia sprawdzający

0	1	2
---	---	---

Zadanie 22. (0-1)

Dla Arystotelesa celem życia, czyli dobrem najwyższym, do którego wszyscy zmiierają, jest ... Zaznacz poprawną odpowiedź.

- A. przyjemność B. zbawienie duszy C. szczęście D. spokój duszy

A	B	C	D
---	---	---	---

0	1
---	---

wypełnia sprawdzający

Zadanie 23. (0-4)

Wyjaśnij znaczenie podanych niżej pojęć, tworząc ich definicje.

A. sceptycyzm -

.....

B. stoicyzm -

.....

C. hedonizm -

.....

D. cynizm -

.....

0	1	2	3	4
wypełnia		sprawdzający		

Koniec testu ☺ Dziękujemy!

Brudnopis

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....